

վիշտերուն համար, Մարդիկ ժամանակի հետ համարնալով, բնական գասն, որ կողմնի պէս անուր այս կերպ ապրի ու ժամած է բերնիցն վիշտը առաջինի սանձանկանութեամբ:

II
Մէջրան տար արի անջ կորսնցող իր ամուսինը: Միհակ, հասարակ սիւնի մը պէս, իր ուր անուր Պողէնց մեծ օճախին, մինչեւ որ տղաները հասունցան: Ուրախեմ եկաւ և ասպարէզ երկու դարար աւ բարձրուղէն ճիւղերը: Ընձիւղ մը միայն կը մնար բունին մը: Ու հիմա, որ մեծերը չկային, Մէջրան մեծ մարդու մը պէս խոսեցաւ: Գալէն հետ, որ սպիտակ ասեղնաթիւ առին ընտրած հասող մըն էր:

— Գալէ, ազա՛ս, Պողէնց միակ ճըրտազը դուն մնացիր, — ու ձեռքը մկնեց լով գէպի Պողէին ու Մոսոյի գտակները: — Ինձնց պատիւը դուն պիտի պահպանես:

Գալէի և հարսներուն աչքերն արեւնքով լեցուեցան: Իսկ Մէջրան գորովութեամբ անկողնի մը շափեց աղուն ֆիսան հասակը, կարծես չուզեց նշմարել արեւուն այդ երկու փոխուրէն կակներու աչքերուն մէջ, ու անկիւն մը գնաց հաց պատրաստելու:

Այդ գիշերը ճամբորդներ պիտի անցնէին զիւրէն:

Գալէի հոգի մը սահեցաւ ցուրտիցն անտանից, անձնաթիւ շուքեր քսուեցան պտեղներուն, ու կէս գիշերին բացուեցաւ Պողէնց դուռը: Սեղանը յոգնաբեկ ու սպասուող մարդիկ ինկան թոնաքարուն: Լաւութիւն և խաղաղութիւն կարգուեցան մէջ:

Մէջրան անոնց չարախնեքը բանդեց և քաղցր լուծաց: Այս անչուկ մայրական գորովէն ընկճուած՝ անսթը — խօսելու սոցած զէնքի մարդիկ — շուքուած էին միմիկաբար խօսքին առջև: Իրենց բնկերներուն սուզը թարմ էր, մօր վէրքը արևնաւ:

Արած ձիթէ ճրագի լոյսին տակ անոնք հաց կ'ուտեին, ու քաղցր կարծես թուրի մէջ կը քաղցրեցին: Լուս կէտին, ու լուս թիւնը քարէ ձանրութեամբ կը շէր անոնց ուսերուն վրայ: Վերջապէս...

— Մայրիկ, ինչպէս ես:

— Դուք ողջ մնաք, է՛նոնք ողջ մընան...

Մէջրանի ձեռքը ուղղուած էր զէպի գտակները, հաւատարմ ու անընկճելի: Ճեղատիները մը մը այս անտանութեան հաւատարմ կազմուած կ'ընկան: Կի ուժ գզացին իրենց մէջ: Ղեռ արշալոյսը լծագած՝ լեքան ձանրան բրանելու:

Յեզբերուէ մեղմ կամարին՝ երկու ջահեր կը միանան: Երկու կայծառ արևին գոր դուռն պահած ես հարկաւ, Որպէս ժայռին՝ յուշ-փարոս՝ ուղ զիւրերին պահպան: Այն ճամբորդին յամեցող որ ջեզ սիբո՞ց ու չեկաւ...

Անյիշատակ օրերէ դուռն կը սպասես այդ սիրոյ Որ մեղմօրէն կ'առկայձի, կըլլայ շող մը երազի: Ուր—յիշատակ անողորմ ջեզմէ ինչպէս ենք դժգոհ— Անուռն մը լով կը յուշէ սէր մը անցեալ, կարելի...

Մի՞թէ այնքան շեշտ էր ան, նետը անոր աղիւղին, Արձակուած դեռ մանկութեանդ յոյս-օրերէն երջանիկ... Ի՞նչ լեռներուն արիանիստ վեհութեանց մէջ իր հոգին հիսեց խնձորն հեքիաթին, աղբերակի մը մօտիկ...

Ինչպէ՛ս, ինչպէ՛ս յուզել ջու աչքերուդ մոյնքը արուրը հարտանալիք շիջու՞մով... ներէ ինձի՞... Ան գնաց... ծխէ կնդրուկն հոգիին: Սրտիդ վրայ սէրն անոր թող ընդ երկա՞ր յամենայ... ինչպէս թրթիկն իր գեղանած...

Երազներու ետեւին սէրն հայրենի խրճիթին Ամայութեան մը ծոցէն այժուացած կուգայ ջե՛զ... Ն ստէ նորէն դուռն այդպէս, շուրթերը փակ-անքթիթ՝ Ու լսէ զինքը յամախ երբ պարտասած ես այնպէ՛ս...

ՍՄԲՏՏ ՓՆՆՈՍԵԱՆ

Գալէի մը արագ, շուքի մը պէս անշոյախի կուգոր ու կ'անցնէր Պողէնց թնաթուրունէն: Յարող օրը, Մէջրան, մէջքը ամուր, շրթունքները սեղմած, փայտ մը շալաւ կ'ուղղուէր զէպի քաղաքը: Բանի մը խառնութեամբ աղեւ կը անձնար, յետոյ կ'երկնար մինչեւ Հայոց Աստուծոյ դարան, ու գաղտնի նստակը քարտուղարին ձեռքը սահեցնելով, յետոյ կտոր մը հաց ու պանիր ծրարած զոգնոցին մէջ, մեծ բանտի դարպասին մօտ կը կանգնէր: Երկրի ընտիր գաւակները հոն հաւաքուած էին շրթալակապ: Մէջրան կ'ընէր չէր ընէր՝ լուր մը կամ երկու լուր մը կը բռնէր իր բուսին մէջ՝ դուրսի աշխարհին ասնելու, որ պիտի երթար արձագանգելու մինչեւ հետաւոր լեռները:

Տարիներն այսպէս անցան: Պողէնց մեծ օճախը մայրցաւ գաղտնի ճամբորդներու ուղեւորն տակ: Մէջրանի ծուկները կ'օրոքեցան Աստուծոյ դարանի երանտի ճամբաներուն վրայ: Սակայն, թուրքը միշտ վատ մնաց իր անձնա մեռելներու յիշատակին, ու ամէն երեկոյ, Մէջրան աղթեց Պողէի և Մոսոյի զբաղանքներուն առջև՝ լեռները ցրուած իր հերոս գաւառներուն յարգութեան համար:

Տուր, որ հարիւր տարի մը անընդհատ Պողէնց օճախ կուրուած էր մեծ պապին անունով, ու շատուիղ շառաւիղ այդ անունը կրողները անթեղուած կը կ'արձարձէին՝ ասն անուան յարատեւութեան ի նշանի, հիմա, շառաւիղ կողմէ Մէջրաննց տուն կը կոչուէր՝ մայրապետական իրաւունք մը տալով այս հաւատարմ ու անձնուրաց կնոջ, որ գաղտնի յեղափոխութեան ուժը կը արձանանցնէր հեզեզեզ մարդ օճախի մէջ:

(1) (Շար.)

ԵՐԿՈՒ ՕՂԱՆԱԵՐ ԻՐԱՐ ԿԸ ԲԱԽԻՆ
Թիւրքի ճանապարհով խուճ մը օղանալու կուգային Սիւրբա: Թիւրքի Սիւրբական տաճարէն վրայ անոնցմէ երկուքը իրարու հետ բախում ունեցան եւ վերադառնալով գեթն ինկան: Անոնց մէջ գեթնը օղանալողները օղին մէջ դուռն ճեղքեցան եւ միտմալը փրկար: Բոկաւանցներու միտմալը կ'ընթան ինչիկ անվանեց Օղանալողները կարելի եղած է օղանալ ճեղքով, որով անոնք կ'ընթան են օղանալով իրենց համարն:

Կարդացէ՛ք եւ Տարածեցէ՛ք
« Ա Ջ Դ Ա Կ » Ը

Յեզբերուէ մեղմ կամարին՝ երկու ջահեր կը միանան: Երկու կայծառ արևին գոր դուռն պահած ես հարկաւ, Որպէս ժայռին՝ յուշ-փարոս՝ ուղ զիւրերին պահպան: Այն ճամբորդին յամեցող որ ջեզ սիբո՞ց ու չեկաւ...

Անյիշատակ օրերէ դուռն կը սպասես այդ սիրոյ Որ մեղմօրէն կ'առկայձի, կըլլայ շող մը երազի: Ուր—յիշատակ անողորմ ջեզմէ ինչպէս ենք դժգոհ— Անուռն մը լով կը յուշէ սէր մը անցեալ, կարելի...

Մի՞թէ այնքան շեշտ էր ան, նետը անոր աղիւղին, Արձակուած դեռ մանկութեանդ յոյս-օրերէն երջանիկ... Ի՞նչ լեռներուն արիանիստ վեհութեանց մէջ իր հոգին հիսեց խնձորն հեքիաթին, աղբերակի մը մօտիկ...

Ինչպէ՛ս, ինչպէ՛ս յուզել ջու աչքերուդ մոյնքը արուրը հարտանալիք շիջու՞մով... ներէ ինձի՞... Ան գնաց... ծխէ կնդրուկն հոգիին: Սրտիդ վրայ սէրն անոր թող ընդ երկա՞ր յամենայ... ինչպէս թրթիկն իր գեղանած...

Երազներու ետեւին սէրն հայրենի խրճիթին Ամայութեան մը ծոցէն այժուացած կուգայ ջե՛զ... Ն ստէ նորէն դուռն այդպէս, շուրթերը փակ-անքթիթ՝ Ու լսէ զինքը յամախ երբ պարտասած ես այնպէ՛ս...

ՍՄԲՏՏ ՓՆՆՈՍԵԱՆ

Մ Ե Ծ Ն Տ Ի Գ Ր Ա Ն

18 ՏԱՐԻ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՎՐԱՅ ԻՇԽԱՆԷ

Հուսկ յետոյ ի հայրենի հողին՝ Լիբանան գաղտնալով այսօր մօտ մէկ ու կէս տարի է ի վեր չէ՛նթերթէ զիւրին մէջ հիմնուեցաւ: Այս պետութիւնը որ փոքուց գաղթականէն հասաւ Մեծ Անտիոքի օրով (22) և 35 տարի առեց, Անիկա կ'իշխէր ամբողջ Սուրիոյ, Իրաց արեւալ Պէթրա և ասոր անդիտ մասերը: Երբ այս աստիները նապաթագութեան ձեռքն էին:

Կրօնքով Մարոնի, սկզբունքով աշխարհաբարձարի, Ռէյանի՝ ճամբորդած է բազմաթիւ երկիրներ մասնաւոր չէր ստիպին Անիոյից, ու անգլիկներէ կամ արաբներէ իզուով կ'արաբացաւ նախաութիւններ արտասանած է արաբական ցեղի և յեզուի մասին և երբեմն ալ մարդասիրական դասեր տուած՝ հիւսնալի նկարագրութիւններով:

Թանգզուութիւն ունեցած է Հիւսնալի և Նէճաի երկիրներուն մէջ պատմաբարական շրջան մը ընելու, սիրուած ու հիւրընկալուած է թագաւոր Ապտիւ Անիզ պին Սաուալ և գրեթէ ամբողջութեամբ սուրբ վրայ, խնայարած Նէճաի արդի պատմութիւնը, ինչպէս և Միլիոք էլ՝ Արապէ հատարաւոր գործը անհնարու ոճով և իրազեկ ձեռքովութիւններով: Է՛րի էր Ռէյանի այս գործերը այսօր իշխող արաբ թագաւորներէն և վերջիններէն զնստուած են: Ի դէպ Սաուալ թագաւորին արժէքաւոր պարզեցումն ալ արժանացած է յարգելի հերոսակար:

Անցանքերը, երբ այս փոխափայ պատմագիրին՝ 1928ին Պէյրութ հրատարակուած աղէտներ կամ Անտիոքի համառոտ պատմութիւնը, յետ իրենցիկը: Բայ կիրքէն մինչև Լիբանանի Հանրապետութիւնը անուն գիրքը աչքէ կ'անցնէի, հանդիպեցայ այն պատմական դրոշմագիրն որ Հայաստանի թագաւորութեան անկէն հոյակապ փառքը հանդիսացող Մեծ Տիգրան կենսական աղբակութիւնը բերած է Շամի անկուսածնախաւայրերուն: Չեմ գիտեր ինչո՞ւ այնքան քաղցր թուեցաւ ինձ այս մը խիթարական հատուածը, արաբ գրիչը արդիւնք, որ անի՛րպէս թարգմանելով զայն ուզե ի հաղորդել հայ ընթերցողներուն: Եւ կը յուսուած հրաժեշտով յիշալ գիրքին, 15րդ դրոշմէն սկսեալ երկարունջ համառոտ պատմութեան թարգմանութիւնն ալ ցոյց տալու համար թէ Օսման պետութեան վարչիչներուն կողմէ, Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ և դարերու ընթացքին, ինչ անասելի բարբարոսութիւնները գործուած են և թէ յարգելի հեղինակը ինչ ուղղակի պայծառութեամբ թիւրքերը քննադատեցաւ: Երբ ընդունաւ իր կրթութեանը և մասնաւորապէս մանկավարժներուն մասին: Միւսներն ու հոգեբանութիւնները այդ նկատմամբ:

Ան ահնւնէ՛ք պեթձի չորրորդ զըրուսին թարգմանութեան մէջ:

«Սելեւկեան սիրապետութիւնը»

Մեծ Աղեքսանդրի Բաբելոնի մէջ մեռնելէն յետոյ (ն.թ.323) զորավարները անոր արտասանած երկիրները արաբաց բաժնեցան: Հիւսնալի և արեւելեան մասերը, մինչև Հնդկաստանն սահմանները, աշխարհակալ՝ Սելևկոս Նիքաթորի մնաց, Պարթիստ ալ Պարթեանի և ասոր յարակից արեւելեան և հիւսնալի մասերուն և ամբողջ Եգիպտոսի տիրեց:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

Քրիստոսի սիրելի ի վեր Սելեւկեան պետութեան մայրաքաղաքն էր Բաղդադը: Երբ Բաղդադը անոր տիրապետութեան վերջ Մելիսուս Անտիոք փոխարեց իր կեղծուրը որպէսզի կարող ըլլայ պատե:

ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Բաղդադում ճեշտագիտութեան

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ե Ն Ե Ր

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն Լ ՈՒ Ի Ր Ե Ր

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ Ծ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԶՕՐՍՎԱՐ ՄԱՒ ՄԱՅԸ

Քորիո.— Զօրավար Մա որը հանդիսացաւ Մանկութիւնը մէջ ճարտեսներու դիմադրութեան հոգին, մտաւ պատերազմի դաշտին վրայ։

Իր մահը եօթը անգամ ծանուցուեցաւ ցայդ ըստ անկախ հերքուցեաց։ Սակայն այսօր ճարտեսը պաշտօնապէս կը յայտարարեն թէ Սուրհակարիի պատերազմի դաշտին մէջ գտած են անոր մարմինը որը կը կրէր զնդակներով ծակուած համազգեստ մը։ Իրկու օր տեւող կատաղի կոնիւնքի վերջը։

Անոր մօտը գտնուած են նաեւ իր սպայակոյտին շատ մը անդամներու մարմինները։

Ճարտեսական զինուորը լակոնական կերպով կ'աւելցնէ թէ զօր Մա ինկա իրրեւ բաշն։

ԶՕՐ. ՄԱ ՄՊԱՆՆՈՒԹ ԶԷ

Նանիին.— Մարաշխան Շանկ—Սուրհակարիի նախագահութեան տակ գուժարուած չինական զինուորը զօրավարներու պատերազմ, խորհուրդին մէջ որոշուած է վերադառնալ Թիւրքիստանի միջինը։

Այս ատար, 200,000 հազարից արգ. բանակ մը պիտի կազմուի։

Բէքրին հրատարակուած պաշտօնական զինուոր մը կ'ըսէ թէ զօր Մա ի մահուան մասին եօթնըրոր անգամ ըլլալով ճարտեսական աղբիւրէ ըլլաւ լուրը սուտ է։

Զօրավար Մա որը է եղբոր եւ ճարտեսական շահակներու դէմ նոր մեծ յարձակողական մը պատրաստելու վրայ։

ՊՈԼԻՎԻԱՅԻ ԵՒ ԲԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ՎԷՃԸ

Լա Բազ.— Չէզոք Յանձնաժողովին ուղղուած ծանուցագրի մը մէջ, Պօլիվիական կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ ինքը կ'ուզէ որ վերջնական կերպով լուծուի Պօլիվիան—Բարակուայական վեճը։ Պօլիվիան որոշած է կարգադրել Շարքի հարցը, նոյն իսկ զինքի միջոցաւ, եւ պաշտպանելու իր հողը եւ Բարակուայական գետին վրայ դուռ ունենալու իր իրաւունքը։

Պօլիվիան—Այրիւս.— Բուսաստանը կը ծնուարարի թէ պօլիվիական զինուորները յարձակած են Բուլճարի Քաղաքային վրայ, այս վերջին վայրը ռազմագիտական կէտ մըն է Բարակուայական գետին վրայ։

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ԱՍԵՐԻՎԱՅԻ ՄԷՋ

Ուաշինկթըն.— Շարքի շրջանին մէջ տեղի ունեցող կոնիւնքներու մասին հասած լուրերն ամառուած ըլլալով, Միացեալ Նահանգները, Մերսիկան Բուսան, Քոլումբիան եւ Ուրուկուան կու մը ուղղեցին Ամերիկայի միւս կառավարութեանց որպէսզի իրենց միանան հաւաքական զինուորները կատարելով հաշտութիւնը վերահաստատել Պօլիվիայի եւ Բարակուայի մէջ։

Լա Բազ.— Պատերազմ Նախարարը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Պօլիվիական զինուորները յարձակած են Պուրքիստանի Բաքու ամրոցներուն դէմ, որոնք բարակուայական երկու զինուոր ամրոցներուն են հրան Շարքի շրջանին մէջ։

Յառաջապահներու մէջ ընդհարումներ տեղի ունեցած են Քօլդոյի մերձակայքը։ Պօլիվիացիք կորսուցանցին պայ մը եւ եօթը զինուոր միջնորդ բարակուայական զինուորները իրենց հոգի հոգի լուրերը տեղի տուաւ աղմկալից եւ խանդավառ ցոյցներու։

Արտաքին գործոց նախարար Զալէս մերժեց Շիլիի կողմէ կատարուած բարեխօսութեան առաջարկութիւնը։

Պատերազմի պաշտօնական յայտարարութիւնը տեղի պիտի ունենայ քանի մը օր վերջը միայն, քան պատերազմային վիճակը գոյութիւն ունի։

ՊՈԼԻՎԻԱՆ ՔՆՆԻՉ ԶԱՆՁՆԱՅՈՂՈՎ ՉՈՒՋԵՐ

Ուաշինկթըն.— Պօլիվիան մերժեց ընդունել Բարակուայի հետ ունեցած վեճին պատճառները քննելու պաշտօն ունեցող չէզոք յանձնաժողով մը անուանելու մասին կատարուած առաջարկութիւնը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՄԷՋ

Պէրլին.— Յառաջ, կայ շարքի Պէրլին վերադառնալուն, նախագահ Հինտեն պտուղի դէմ յանդիման պիտի գտնուի պ. Հիթլերի կողմէ արեւելք պահանջի մը որը պիտի վերաբերի զանազան մէջ փոխադրութեան մտնելու բազմաթիւ աթոռներ արմատապէս Նախագահուն։ Հինտեն հիմա, պ. Հիթլեր Միւնխեն կը գրուինուի, քան Պէրլին պիտի գայ բանակցելու համար իր կուսակիցներուն զանազան մէջ առնուելու խնդրին շուրջ։

Քաղաքական խնդիրներու մասին հասարակութեան շահագրգռութիւնը նըւազանցաւ Պէրլին շարքիներու իրարանցումներէ յետոյ, պ. Յոսեփ Բաքի Վառաձարութիւնը ապագան կը դիտէ հանդարտամտութեամբ, եւ թաղանթով թէ կեդրոնական կուսակցութիւնը պիտի մերժէ օտարազային Նախագահուն ապաշտութեան համար զանազան, եպէր որ առաջապահ պիտի գումարուի ամառու վերջը։

Պ. Յոսեփ Բաքի Վառաձարութիւնը իրաւունքով պարզուած են ինքնիշխան մը ընթացքին Անիկա կը յայտարարէ թէ ինքը մտադրութիւն չունի քօլիվիական կուսակցութեան կը կ'ազդուի, այլ իր զանազան չինարար ծրարները կ'ապաշտանայ, և ան հարցում կ'ուզէ ինքնիշխան թէ առաջապահ պիտի համարձակի արդեօք զանազան ապագայ միջոցներու վերջին ծայր պէտքերն առնել, մէկտի թողով կուսակցութիւնները։

ՏՊԱՌՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՏԻՎԱՆԻ ՄԷՋ

Հոռով.— Իերուսաղեմական ըն որութիւնները վերջին ծայր շահագրգռութիւն առաջ բերին Վատիկանի մէջ։

Գահուտակութիւն կը յայտնուի հոս այն բանին համար թէ կեդր. կուսակցութիւնը յաջողեցաւ ոչ միայն գոյութեան հետեւ միւս կարևոր կուսակցութեանց հետ այլ նաև զգալի կերպով ամբարձրելու իր զիրքը խորհրդարանին մէջ։

Տպարարութիւն կը տիրէ հոս թէ պէտք չէ որ աննպաստ աչքով նայուի համագործակցութեան մը ընդմէջ Ազգայնական—ընկերակազմակերպութեան կեդրոնի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱԿԱՆ ԽՈՂՈՐ ԿՐԱՆԱՏՈՆ ԵՎ ԴՊՈՒՐՆԱՅԻ ՄԱՍՆՈՒՄ

Նիւ—Եօրթ.— Պ.Պ. Տիլոն Ուկ և Բուկ, կը ծանուցանեն թէ զգրմանական դրամատան և սօսիթիէ տէքսթիլ գրամատուէրի վիճակի չգտնուի սեպտեմբեր մէկին պայմանաւոր լրանալիք քսանը հինգ միլիոն տարի իր յանձնառութիւնները կատարելու, այն անկարելիութեան հետեւանօք յորում սոյն հաստատութիւնը կը գտնուի անհրաժեշտ եղող օտար օրվիներու ճարտու համար։ Այս գրամատուէր մէկէն Գերմանիոյ այն ճՃ գրամատուէրներն որոնք հաստատու են Անգլիոյ հինգ մեծերուն։

ԵՐԿՈՒ ԽԱՐԽՈՐ ՏՈՒՆԵՐԻՆ ԳՈՒՆԵՐ

Նախալի (Պէնկայ)։— Միայն 31 հոգի ազատուեցան 247 հոգիի վրայ որոնք կը գտնուին Ֆերիի Պօթի (Վուրի վրայ) գրուած յատուկ վրայ ընթացող շոգեկաթ) մէջ որը բաղնիքաւ աւազակոյտի մը և գլխի վար գարձաւ Գանդէսի եզերքը։

(Լուրերու օտարակալութիւնը կարգալ Գ. էջ)

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՋԻՆԱՐԱՐԳԻՐ

Դասասանական Խորհուրդ 11 Մարտ 1931 թուականին գումարուած իր ԽՆ.Եյ նիստին մէջ որոշուած էր լուծել բնիկ Հանքիցի Այեֆան Խաչատուրեանի— Պէրլուրաբնակ— եւ Տօրք— Սոյից առաջիմ բնակավայրը անձանք Արուսեակ Միլիայեանի ամուսնութիւնը, առաջնով սայով վերամուսնութեան իրաւունք եւ վերջինը գրկելով նոյն իրաւունքին։

Նկատելով որ սոյն որոշումը օրուած է ի բացակայութեան Արուսեակ Միլայեանի եւ նախապես ստեղծուած, ներկայ ազգաբարձրով կը հաղորդուի յիշեալ Արուսեակ Միլայեանի թէ, բուականեա սկսեալ երեք ամիս պայմանաւոր կը օրուի իրեն օգտուելու համար իր օրոգութեան կամ վերամուսնութեան իր իրաւունքին, օրինակ անուսնու գրկելով Ազգ. իրաւաւոր մարմնին, հակառակ պարագային օրուած որոշումը պիտի ստանայ վերջնական հանգամանք։

Պէրլուր 1 Օգոստոս 1932
ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՐԴԻ
Ազգային Առաջնորդարան
ՀԱՅՈՑ ԼԻՐԱՆԱՆ

"ՅԱՆԹԱՄ, Ի ՕՐԵՆՔԸ ՄԷՎ ԱՄԻՍԷՆ ՄԷՎ ՏԱՐՈՒՆ ԲԱՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

Լիբանանի կառավարութիւնը նոր որոշումներ մը հրատարակած է, ստորագրուած կառավարութեան պիտի կողմէ, որով կարգիլ է ծանր պահանջներ կը սեօրինէ օտարազմ սպանակիները քննարկելու։ Մինչեւ անգամ մէկ ամիս մէջ մինչեւ մէկ օտար բանաւարութեան եւ 50 ոսկիէ մինչեւ 200 ոսկի ներքաւան պահածի կենթարկուին հակառակ գոնուողներ։

Ել Անթարս այս լուրը հրատարակելի վերջ, իր կողմէ կ'աւելցնէ։—

Մեծ չնեմ գիտէր թէ ինչ է նպատակը կառավարութեան այս օտար օրէնքներ հրատարակելով, Քանի մը որ առաջ եառակերպութեան մասին նոր օրէնք մը ստորագրեց եւ այդ կանոնը այդ օտար անուկ մը արտայայտեց որ օտար գեղեցիկները կը ստանան իր օտարութեան արժանիքը։ Կը ստանան որ օտարութի մասին այս նոր օրէնքը գրուած է մասնաւորաբար թերթերու համար։ Վաղը բերքեր ինչ զիտուութիւն եւ յարձակում որ արձանագրեց պիտի նկատուի սպանակի։ Այսին պարագային կ'աւելցնուի համար է մամուլի սպանութիւնը։

Այս նոր օրէնքը բաւ մեղի արժէք մը չնեմ կայացնէր, բայց վաղը անոր գործադրութեան միջոցին անհրաժեշտ քիմիկներ օտար կ'ունենան, լայնու համար մամուլի սպանութիւնը։

Կառավարութեան պիտի ստորագրած է որի որոշումներ մըն ալ, որով կարգիլ միեւնոյն հաստատութեան մէջ երեք եզրայններու եւ մօտիկ ազգակցներու պատճառներով քիմիկներ։ Միեւնոյն որոշումներով կ'արգիլուի միեւնոյն ընթացիկ պատկանող եօթը անձերու կառավարական պատճառներու մէջ գործառնութիւնը։

Կառավարութեան պիտի ստորագրած է որի որոշումներ մըն ալ, որով կարգիլ միեւնոյն հաստատութեան մէջ երեք եզրայններու եւ մօտիկ ազգակցներու պատճառներով քիմիկներ։ Միեւնոյն որոշումներով կ'արգիլուի միեւնոյն ընթացիկ պատկանող եօթը անձերու կառավարական պատճառներու մէջ գործառնութիւնը։

Կառավարութեան պիտի ստորագրած է որի որոշումներ մըն ալ, որով կարգիլ միեւնոյն հաստատութեան մէջ երեք եզրայններու եւ մօտիկ ազգակցներու պատճառներով քիմիկներ։ Միեւնոյն որոշումներով կ'արգիլուի միեւնոյն ընթացիկ պատկանող եօթը անձերու կառավարական պատճառներու մէջ գործառնութիւնը։

4 ԱԶԳԱՅԿԱՆ ԼԻՏՐՆԵՐՈՒ ԳԼՈՒՆ ԵՎԱՇՆԵՐԸ

ԱՆԱԶԿԱՆ ԼԻՏՐՆԵՐ ԿԸ ԿՈՂՈՊՏԵՆ Հայկէսի ազգայնական բոլորակներէ Ապրիլ Քաթի Անայի, Սուպի Ղազի եւ Անմէ Սեմայ եւ փաստաբան Բաթի Մարգարի Կառավարութեան պատճառներով քիմիկներ։ Միեւնոյն որոշումներով կ'արգիլուի միեւնոյն ընթացիկ պատկանող եօթը անձերու կառավարական պատճառներու մէջ գործառնութիւնը։

ՄԵՆԱՄ ԳՏՆՈՒՄ

Լիբանանի Տէր Միմա գիւղին մէջ, նախկին ժողովարար Կարմիր Խուրի մեծած ժողովարար։ Յարկ կարելի եղած չէ ստուգել թէ ո՞նի մը գործուած է թէ անձանց օգտուելու որ եղի ունեցած։ Կը կարծուի սակայն որ Կարմիրի հին հակառակորդներու կողմէ կ'ազդուի պատճառներով քիմիկներ։

ՆԵՐՍԻՍ ԵՎ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ներսիսի թեքուած մտնելով ուղղուեցաւ տուն։ Տան զոնէն անցնելու տուն նմարեց Հէրպըրը և Պարպարայի դառնալով ըսաւ։

— Պարպարա, վազէ՛, Մր. Հէրպըրը կ'անցնի, թող հանի մեզի հանդիպելու և Պէնթամինին ըսել որ կարգը բերէ, չուտ հասի։

Պարպարա այնքանի պէս ցատկելով հասաւ և ըսաւ անոր։

— Մր. Հէրպըրը, մեր տան քովէն պիտի անցնի՞ր։

— Այո, ինչ կայ։

— Հանձնէք Պէնթամինին յայտնել որ կարգը բերէ, մայրս շատ երախտապարտ պիտի մնայ։

— Շատ լաւ, ե՛րբ կ'ուզէք։

— Ժամը տասին թող գայ, հորմէս առաջ տուն պէտք է հասնինք։

— Ի հարկէ անկէ առաջ կը հասնիք, հարկիկ իրեն պէս մէկ քանի հոգի ալ գտած, կը խմեն, մինչեւ կէս զիշեր չեն կրնար ելնել, Հա, շատ լաւ յիշցի, Միս Պարպարա, քանի մը գաղտնահանդէսներ պիտի ունենանք, կրնաք գալ, չէ՞։

— Անուշտ, ամէն անգամին կուգամ։

— Եղբայրս Ժող արտօնութեամբ եկաւ, քովը բարեկամ պաշտօնեայ մ'ալ կայ։ Եթէ այս անգամ լաւ ժամանակ մը չպատճառենք, անգամ մ'ալ չկայ որոշած է։ Մեր աղջիկները կարգ մը բաներ կը պատրաստեն, զուք ալ պատրաստ եղէք։

Այս միջոցին, յանկարծ երկու պարտներ ալ տեսնուեցան Պարպարա դառնալով անոնց նայեցաւ որոնց մէջ միմիայն էր, որուն խօսքը կ'ընէին, ան ձեռքը երկարելով ըսաւ։

— Տարիներ է վեր չեմ տեսած քեզ բայց չեմ մոռցած Միս Պարպարայի փայլուն զեմքը, այն տանն երբս

ՆԵՐՍԻՍ ԵՎ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ներսիսի թեքուած մտնելով ուղղուեցաւ տուն։ Տան զոնէն անցնելու տուն նմարեց Հէրպըրը և Պարպարայի դառնալով ըսաւ։

— Պարպարա, վազէ՛, Մր. Հէրպըրը կ'անցնի, թող հանի մեզի հանդիպելու և Պէնթամինին ըսել որ կարգը բերէ, չուտ հասի։

Պարպարա այնքանի պէս ցատկելով հասաւ և ըսաւ անոր։

— Մր. Հէրպըրը, մեր տան քովէն պիտի անցնի՞ր։

— Այո, ինչ կայ։

— Հանձնէք Պէնթամինին յայտնել որ կարգը բերէ, մայրս շատ երախտապարտ պիտի մնայ։

— Շատ լաւ, ե՛րբ կ'ուզէք։

— Ժամը տասին թող գայ, հորմէս առաջ տուն պէտք է հասնինք։

— Ի հարկէ անկէ առաջ կը հասնիք, հարկիկ իրեն պէս մէկ քանի հոգի ալ գտած, կը խմեն, մինչեւ կէս զիշեր չեն կրնար ելնել, Հա, շատ լաւ յիշցի, Միս Պարպարա, քանի մը գաղտնահանդէսներ պիտի ունենանք, կրնաք գալ, չէ՞։

— Անուշտ, ամէն անգամին կուգամ։

— Եղբայրս Ժող արտօնութեամբ եկաւ, քովը բարեկամ պաշտօնեայ մ'ալ կայ։ Եթէ այս անգամ լաւ ժամանակ մը չպատճառենք, անգամ մ'ալ չկայ որոշած է։ Մեր աղջիկները կարգ մը բաներ կը պատրաստեն, զուք ալ պատրաստ եղէք։

Այս միջոցին, յանկարծ երկու պարտներ ալ տեսնուեցան Պարպարա դառնալով անոնց նայեցաւ որոնց մէջ միմիայն էր, որուն խօսքը կ'ընէին, ան ձեռքը երկարելով ըսաւ։

— Տարիներ է վեր չեմ տեսած քեզ բայց չեմ մոռցած Միս Պարպարայի փայլուն զեմքը, այն տանն երբս

ՆԵՐՍԻՍ ԵՎ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ներսիսի թեքուած մտնելով ուղղուեցաւ տուն։ Տան զոնէն անցնելու տուն նմարեց Հէրպըրը և Պարպարայի դառնալով ըսաւ։

— Պարպարա, վազէ՛, Մր. Հէրպըրը կ'անցնի, թող հանի մեզի հանդիպելու և Պէնթամինին ըսել որ կարգը բերէ, չուտ հասի։

Պարպարա այնքանի պէս ցատկելով հասաւ և ըսաւ անոր։

— Մր. Հէրպըրը, մեր տան քովէն պիտի անցնի՞ր։

— Այո, ինչ կայ։

— Հանձնէք Պէնթամինին յայտնել որ կարգը բերէ, մայրս շատ երախտապարտ պիտի մնայ։

— Շատ լաւ, ե՛րբ կ'ուզէք։

— Ժամը տասին թող գայ, հորմէս առաջ տուն պէտք է հասնինք։

— Ի հարկէ անկէ առաջ կը հասնիք, հարկիկ իրեն պէս մէկ քանի հոգի ալ գտած, կը խմեն, մինչեւ կէս զիշեր չեն կրնար ելնել, Հա, շատ լաւ յիշցի, Միս Պարպարա, քանի մը գաղտնահանդէսներ պիտի ունենանք, կրնաք գալ, չէ՞։

— Անուշտ, ամէն անգամին կուգամ։

— Եղբայրս Ժող արտօնութեամբ եկաւ, քովը բարեկամ պաշտօնեայ մ'ալ կայ։ Եթէ այս անգամ լաւ ժամանակ մը չպատճառենք, անգամ մ'ալ չկայ որոշած է։ Մեր աղջիկները կարգ մը բաներ կը պատրաստեն, զուք ալ պատրաստ եղէք։

Այս միջոցին, յանկարծ երկու պարտներ ալ տեսնուեցան Պարպարա դառնալով անոնց նայեցաւ որոնց մէջ միմիայն էր, որուն խօսքը կ'ընէին, ան ձեռքը երկարելով ըսաւ։

— Տարիներ է վեր չեմ տեսած քեզ բայց չեմ մոռցած Միս Պարպարայի փայլուն զեմքը, այն տանն երբս

ՆԵՐՍԻՍ ԵՎ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ներսիսի թեքուած մտնելով ուղղուեցաւ տուն։ Տան զոնէն անցնելու տուն նմարեց Հէրպըրը և Պարպարայի դառնալով ըսաւ։

— Պարպարա, վազէ՛, Մր. Հէրպըրը կ'անցնի, թող հանի մեզի հանդիպելու և Պէնթամինին ըսել որ կարգը բերէ, չուտ հասի։

Պարպարա այնքանի պէս ցատկելով հասաւ և ըսաւ անոր։

— Մր. Հէրպըրը, մեր տան քովէն պիտի անցնի՞ր։

— Այո, ինչ կայ։

— Հանձնէք Պէնթամինին յայտնել որ կարգը բերէ, մայրս շատ երախտապարտ պիտի մնայ։

— Շատ լաւ, ե՛րբ կ'ուզէք։

— Ժամը տասին թող գայ, հորմէս առաջ տուն պէտք է հասնինք։

— Ի հարկէ անկէ առաջ կը հասնիք, հարկիկ իրեն պէս մէկ քանի հոգի ալ գտած, կը խմեն, մինչեւ կէս զիշեր չեն կրնար ելնել, Հա, շատ լաւ յիշցի, Միս Պարպարա, քանի մը գաղտնահանդէսներ պիտի ունենանք, կրնաք գալ, չէ՞։

— Անուշտ, ամէն անգամին կուգամ։

— Եղբայրս Ժող արտօնութեամբ եկաւ, քովը բարեկամ պաշտօնեայ մ'ալ կայ։ Եթէ այս անգամ լաւ ժամանակ մը չպատճառենք, անգամ մ'ալ չկայ որոշած է։ Մեր աղջիկները կարգ մը բաներ կը պատրաստեն, զուք ալ պատրաստ եղէք։

Այս միջոցին, յանկարծ երկու պարտներ ալ տեսնուեցան Պարպարա դառնալով անոնց նայեցաւ որոնց մէջ միմիայն էր, որուն խօսքը կ'ընէին, ան ձեռքը երկարելով ըսաւ։

— Տարիներ է վեր չեմ տեսած քեզ բայց չեմ մոռցած Միս Պարպարայի փայլուն զեմքը, այն տանն երբս

ՆԵՐՍԻՍ ԵՎ ԿՈՂՈՊՏԵՆ

Ներսիսի թեքուած մտնելով ուղղուեցաւ տուն։

